

mérnök újság

A MAGYAR MÉRNÖKI KAMARA LAPJA

XXIX. évfolyam, 10. szám, 2022. október – Ár: 680 Ft

Fókuszban: közlekedés- fejlesztés

TERVEZŐK
AZ ÉTERBEN

MIVEL TAKARÉKOS-
KODJUNK?

KELL-E FÉLNI
A REPEDÉSEKTŐL?

FELÚJÍTJÁK
A LÁNCHIDAT

Zsigmondi András

Új szelek fújnak?

Szeptemberben rendezték meg a közbeszerzési expót. Az esemény egyik részprogramja volt a Közbeszerzési Hatóság, az MMK és az ÉVOSZ közös szervezésében tartott Közbeszerzések mérnöki szemmel konferencia, roadshow budapesti előadás-csomagja. Az előadások és a közös szervezés elgondolkodásra készítetett a mérnök-jogász együttműködés fontosságáról. Mindenekelőtt le kell szögezni: a roadshow egy egészen új gondolat, és mindenképpen nagyszerű cél a két szakma szempontjainak megismerése, speciálisan a közbeszerzések területén. Dr. Kovács László KH-elnök a rendezvénysorozat első, debreceni előadásának megnyitóbeszédében részletesen kifejtette, nagy szükség van arra, hogy a mérnökök és jogászok a közösen készített közbeszerzési dokumentációkban, szerződésekben vagy utó-felülvizsgálatok során jobban megértsék egymás szempontjait. „Legtöbbször a gondok abból erednek, hogy nem teljesen értjük meg egymást. Régóta probléma a közbeszerzési tanácsadók és a mérnökök közötti párbeszéd hiánya” – fogalmazott. A roadshow újszerű, szemléletformáló kezdeményezés, a meghallgatott előadások során viszont kirajzolódtak a gondolkodás alapvetően eltérő elemei. Napjainkban a szakmagyakorló mérnököknek „nem túl magas szintű” jogi ismeretekkel kell rendelkezniük, és jogi vizsgát is tenniük kell a szakmagyakorlási jogosultság fenntartása érdekében, ugyanakkor a közbeszerzési szakemberek részére semmilyen elvárás nincs azzal kapcsolatban, hogy az általuk gondozott tenderek műszaki szempontjait akár csak alacsonyabb szinten megismerjék. Ebből származik a mérnöki mondat: egy tenderben „a közbeszerzési szempontok fontosabbak, mint maga a mű, amit meg kell építeni”. Miért van ez így?

A mérnökök a munkahelyen a helyszín és a körülmények által diktált feltételek között keresik meg egy akadály elhárítását, egy előre nem látható esemény megoldását – először mindenképpen műszaki alkalmassági és megvalósíthatósági szempontból. A közbeszerzési szakemberek, jogászok a jogszabályok szavai között keresik meg az adott körülményre (szó szerint) definiált megoldást. Ha vulgárisan fogalmazunk: a mérnökök szerint az életnek kellene irányítani a jogot, a jogászok szerint viszont a jogszabályok irányítják az életet (ezt persze tessék viccnek tekinteni).

Az előadásokon kívüláglott, hogy a szervezetek vezetői által kitalált kiváló kezdeményezés még nem kezdett el kibontakozni vagy megfoganni a résztvevők fejében. Talán nem egy roadshow alkalmas arra, hogy egymás szempontjait jobban megismerjük. Érthető, hogy a mérnök a munkahelyen, ha

elakadás, akadály, pótmunka merül fel, a problémát a lehető leggyorsabban, legolcsóbban szeretné megoldani, és számára akadályt jelent, ha „papírgyártások” és döntések sorozata késlelteti a munkák elvégzését. De érthető a közbeszerzési szakember álláspontja is, amikor kifejti, hogy egy utóvizsgálat során, amikor a mű készen van, és a végrehajtók nem utolérhetőek, mindenki már csak a papírokból gondolkozik, a helyi körülmények másodlagossá válnak, és a törvények szó szerinti értelmezése lesz az irányadó.

Azt kérdezi tanult és tapasztalt mérnöktársam, lehet-e a szerződést az építési naplón keresztül módosítani? Nem lehet. De a műszaki tartalom megváltozásakor – bizonyos feltételek esetén – mégis jogszerű, hogy a szerződés módosul, külön írásbeli szerződés módosítás nélkül. A mű minden egyes rész elemének, csavarjának kell ugyanannak lennie, vagy a végtermék feleljen meg összességében a megrendelő igényeinek? Ha a szerződésben rögzítve van egy konkrét termék „vagy azzal egyenértékű” beépítése esetén módosul vagy írásban módosítandó a szerződés?

Mintha csak tolmácsra lenne szükség a két szakma között. Persze léteznek ilyen tolmácsok más szakterületen, az informatikában például a rendszerszervező, az építőiparban pedig a beruházáslebonnyító.

Mindkét szakmának vannak szakmai orgánumai, szakirodalmi kiadványai. A jogászok cikkei sok esetben megjelennek műszaki kiadványokban, mérnökök viszont nem mernek írni jogászoknak szóló kiadványokban. Pedig tolmács lehet, ha mérnökök alaposabban kifejténeik szempontjaikat, hiszen mit ér, ha a mérnökök vagy jogászok egymást között kibeszélik, hogy a másik csapat milyen értetlen. Nem egymás között kell erről beszélni, hanem a másik csapat felé. Az új szelek egyik jelensége, hogy a Közbeszerzési Hatóság elnöke nyitott az ilyen kommunikációra és befogad mérnöki írásokat jogászoknak szóló újságjába.

A különbözőségek egyik forrása a jogszabályok pontatlan megfogalmazása, ahol a jogszabályalkotó csak a szigorú jogi szempontokat veszi figyelembe, de az iparban szokásos szakmai szempontokat, nomenklatúrát vagy kifejezéseket nem, vagy pontatlanul használja. Ezt a kérdést például segíthetné reményeink szerint egy megfelelő fogalomtár. A napi munkában tapasztalhatjuk, hogy a tenderdokumentációk készítői (a tervező, a szerződéses feltételeket készítő jogász, valamint a megrendelői követelményeket leíró beruházó) nem megfelelően egyeztetik a tender tartalmát, gyenge az előkészítés. Ilyenkor bizony kezelhetetlen mennyiségű kérdés merül fel az ajánlattevő oldaláról.

Lehet-e közös nevezője az együttműködésnek? Igen! Ehhez azonban a részt vevő szervezeteknek megfelelő fórumokat kell kitalálniuk, minőségi irányelveket és segédleteket készíteni, megtalálni vagy kiépíteni a kommunikációs csatornákat, és olyan interaktív szakmai párbeszédet rendezni, ahol lehet kérdezni. Remélem, a jó kezdeményezés jó szele nem fog elcsitulni. „...és bármit is hoz a jövő, mindig a mérnökök fogják mozgásban tartani a világot”, de vessük eszünkbe, a Római Birodalom azért tudott ezer évig sikeres lenni, mert sok jogásza és jogrendszere is volt.